

Kritik mot Bjuvs samordningsförbund för hur förbundet handlagt en begäran om utlämnande av handling

---

Anmälan och utredning

I en anmälan till JO den 21 juni 2011 framförde AA klagomål mot Bjuvs samordningsförbund. Av anmälan med bilagor framgick följande.

Efter att AA hade begärt ut handlingar från Bjuvs samordningsförbund beslutade förbundet att lämna ut vissa handlingar men avslå begäran i övrigt. Avslaget meddelades den 25 mars 2011 i ett skriftligt beslut. AA överklagade beslutet till Kammarrätten i Göteborg (kammarrättens mål nr 3263-11). Därefter begärde han att samordningsförbundet skulle lämna ut det brev som förbundet hade bifogat när överklagandet överlämnades till domstolen. Trots flera påstötningar besvarade förbundet inte hans begäran.

JO hämtade in muntliga upplysningar från Bjuvs samordningsförbund, se bifogad tjänsteanteckning.

Den 11 juli 2011 meddelade Kammarrätten i Göteborg dom i anledning av AA:s överklagande. Där konstaterade kammarrätten bl.a. att samordningsförbundet hade betraktat sig som en myndighet i och med att förbundet lämnade ut vissa av de begärda handlingarna. Domstolen uttalade därefter att den inte gjorde någon annan bedömning av frågan om samordningsförbundets ställning som myndighet än den förbundet själv hade gjort. Därefter beslutade domstolen att viss ytterligare handling skulle lämnas ut till AA.

Bedömning

Frågan om Bjuvs samordningsförbunds ställning som myndighet

Huruvida Bjuvs samordningsförbund är en myndighet eller inte får betydelse, dels för frågan om tryckfrihetsförordningens samt offentlighets- och sekretesslagens bestämmelser om allmänna handlingar gäller för samordningsförbundet, dels för frågan om samordningsförbundet står under JO:s tillsyn (se 2 § lagen [1986:765] med instruktion för Riksdagens ombudsmän).

Samordningsförbund av det slag som nu är ifråga är organiserade och styrs enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Finansiell samordning enligt lagen får inom ett samordningsområde bedrivas mellan

Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, kommuner och landsting (1 §). Insatserna inom den finansiella samordningen ska avse individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser och ska syfta till att dessa individer uppnår eller förbättrar sin förmåga att utföra förvärvsarbete (2 §). Den finansiella samordningen ska bedrivas av ett för det ändamålet särskilt bildat samordningsförbund i vilket de samverkande parterna är medlemmar (4 §). Verksamheten finansieras av Försäkringskassan och den eller de deltagande landstingen och kommunerna (5 §). Beslutanderätten, förvaltningen och verkställigheten i samordningsförbundet ska utövas av en styrelse som utses av de samverkande parterna (10 och 12 §§) och vars beslut får överklagas med motsvarande tillämpning av bestämmelserna om laglighetsprövning i 10 kap. kommunallagen (28 §).

I förarbetena till lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser behandlades bl.a. frågan om organisationsformen för finansiell samordning. Därvid uttalades följande.

I likhet med ett beställarförbund inom Socsam kommer det nya samordningsförbundet att utgöra en offentligrättslig juridisk person som har egen rättskapacitet (jfr prop. 1993/94:205, s. 50). Detta motsvarar också vad som gäller för kommunalförbund. Ett samordningsförbund skall ha samma möjligheter som ett kommunalförbund att t.ex. ingå avtal.

Ett samordningsförbund kan sägas utgöra en sammanslutning av stat (länsarbetsnämnd), kommun, landsting och försäkringskassa. [- - -] Samordningsförbundets medlemmar kommer att ha ett bestämmande inflytande över samordningsförbundet, eftersom de kommer att vara representerade i dess styrelse. Samordningsförbundet skall handha offentliga förvaltningsuppgifter enligt vad som anges i lag, dock inte myndighetsutövning. Dess verksamhet finansieras av det allmänna. Vidare skall medborgarna ha möjlighet till insyn i och kontroll över detta organs verksamhet genom att offentlighetsprincipen skall gälla. Dess beslut bör kunna överklagas av samma personkrets som kan överklaga kommunala och landstingskommunala beslut, dvs. av kommunens eller landstingets medlemmar. Med hänsyn till sin uppbyggnad och funktion är ett samordningsförbund [. . .] att betrakta som en myndighet. (Prop. 2002/03:132 s. 80).

Ett samordningsförbund enligt lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser ska mot den angivna bakgrunden anses utgöra en myndighet. Därmed gäller bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen, TF, samt offentlighets- och sekretesslagen, OSL, om utlämnande av allmänna handlingar för samordningsförbundet. Vidare står samordningsförbundet under JO:s tillsyn.

Frågan om utlämnande av handlingen

Grundläggande regler om allmänna handlingars offentlighet finns i 2 kap. TF. Enligt 2 kap. 3 § första stycket TF är en handling allmän, om den förvaras hos en myndighet och, enligt 6 eller 7 §§ i samma kapitel, är att anse som inkommen till eller upprättad hos myndigheten.

Enligt 2 kap. 12 § TF ska en allmän handling som får lämnas ut – och som alltså inte omfattas av någon sekretessbestämmelse – på begäran ”genast eller så snart det är möjligt” på stället utan avgift tillhandahållas den som önskar ta del av handlingen. Av 2 kap. 13 § TF framgår att den som har rätt att ta del av en allmän

handling också har rätt att mot fastställd avgift få en kopia av handlingen. En sådan begäran ska behandlas skyndsamt.

Den handling AA begärde utlämnad upprättades, dvs. blev en allmän handling, senast när samordningsförbundet sände den till kammarrätten.

Samordningsförbundet borde därför skyndsamt ha tagit ställning till AA:s begäran. I det här fallet har det rört sig om en handling som uppenbarligen var offentlig och som därför borde ha lämnats ut. Så skedde inte. Det faktum att AA hade möjlighet att vända sig till kammarrätten och få ut handlingen därifrån förändrar inte samordningsförbundets skyldighet i detta avseende.

AA:s begäran har inte handlagts på ett korrekt sätt. För detta förtjänar samordningsförbundet kritik.

- - -

Tjänsteanteckning

Telefonsamtal med BB, förbundssamordnare, Bjuvs samordningsförbund. Han uppger följande. När AA begärde att få ut handlingar från förbundet var man osäker på om offentlighetsprincipen över huvud taget gällde för förbundet. Till slut valde han emellertid att lämna ut vissa handlingar och i beslut avslå utlämnande av vissa andra handlingar. Beslutet överklagades av AA till kammarrätten, där man nu ska ta ställning till bl.a. om samordningsförbundet faller under offentlighetsprincipen. Det stämmer att AA inte har fått det följebrev som förbundet skickade med till kammarrätten när överklagandeskriften vidarebefordrades. Ett skäl till det är att frågan om offentlighetsprincipens tillämpning på förbundet nu är under prövning i kammarrätten. Vidare kan AA vända sig till kammarrätten för att få ut handlingen. Han välkomnar en prövning av huruvida offentlighetsprincipen är tillämplig på samordningsförbund.

BB underrättas om att inhämtade upplysningar kan komma att läggas till grund för kritik från JO.